

Ізоляція через ковід змусила редакцію на тривалий термін призупинити роботу, щоб уникнути прямого контакту з передплатниками, відвідувачами редакції, друкарні, магазинів, де продається «Форпост». Зрозуміло, що це недобре вплинуло на популяризацію нового видання. Однак дисципліна карантину під час пандемії — така ж репутаційна складова, як і вчасний випуск нашої газети.

Отже довелося зважити на інтереси, пов'язані із власним здоров'ям та здо-

Ура! Ізоляція закінчилася!

ров'ям оточення, а потім вже піклуватися про наступні числа «Форпосту». Надолужимо!

Тому зараз наш читач тримає у руках дещо незвичний випуск. Він містить готове число, яке не мало можливості вчасно потрапити до скриньок та точок продажу тижневика 9 лютого. А крихітним містечком переходу до весни і відновлення ста-

більного виходу газети є чотири сторінки за 1 березня.

З наступного тижня «Форпост» матиме звичний формат у 12 сторінок. І сподіваємося, що коронавірус та інші форс-мажори сьогодення не завадять нашому виданню приходити до читача.

З повагою редакція.

№6 (41)

2 березня 2021 р.

ВІКТОРУ ВАСИЛЬЧУКУ ПРИСВОЄНО ЗВАННЯ «ПОЧЕСНИЙ ГРОМАДЯНИН КОРОСТЕНЯ»

ність голові Коростенського міського осередку ВО «Батьківщина» К. Складаревській.

Хочу також згадати добрим словом і Василя Юхимовича, Миколу Сингаївського, Валерія Нечипоренка, Анатолія Стрільчука, які свого часу підтримали мене і допомогли вийти на нелегкий, але благородний і чесний шлях української літератури. Ця нагорода дуже мотивує на написання нових книжок і до подальшої популяризації нашого древнього Коростеня».

**ВІКТОРУ ВАСИЛЬЧУКУ
НАПЕРЕДОДНІ ВІДСУТНЬОЇ
КАЛЕНДАРНОЇ ДАТИ —
29 ЛЮТОГО**

*Вже за плечима літ — ого!
Світ розчаровано зітхнув:
До дня народження твого
Цей місяць знов не дотягнув.
Тебе вітаємо проте,
Ти хоч прозаїк, та поет,
Напередодні хай цвіте
В підтексті день цей — раритет!*

Михайло Пасічник.

Редакція тижневика «Форпост» теж вітає земляка з присвоєнням звання «Почесний громадянин Коростеня».

Рік тому календар був милосерднішим до іменинника — 29 лютого скликало до Коростеня культурну і мистецьку спільноту, друзів і прихильників, які вітали пана Віктора з ювілеєм.

Попри відсутність числа «29» у цьогогорічному календарі, вітаємо радісно нині і як іменинника, і у новому статусі «Почесного громадянина Коростеня». Тим паче подія присвоєння такого високого статусу цьогогорік збігається із ювілеєм Лесі Українки, що робить відзнаку особливо символічною).

**ДЕНЬ ВАСИЛЬЧУКА —
29 ЛЮТОГО 2020 РОКУ**

*Сережка, вуса, окуляри — звичний.
Сорочка вишивана. Васильчук.
До Коростеня всіх щороку кличе.
І мало хто про Коростень не чув.
Чи Васильчук, чи Коростень — укупі.
Цей муж — скала над Ушею стрімка.
По ній епоха молотами лупить.
Лунай! Йому це — гартування, карб.*

*Насправді, чим живе, нуртує Віктор,
Відомо лише дружині і книжкам.
Сьогодні ювілей, промови, квіти
Й у відповідь — його промови нам.
А твердість ту, що зветься високосна,*

*Ту особливість — крайній день зими,
Він глибоко і вірно в собі носить.
А споглядає звичний образ ми.*

*І так щороку: знов покличе в гості,
Покрова любить творчих просто так.
Йому ж додасть у досвіді і зрості,
Хоч він нівроку вже давно козак.
Гукне зі сцени, пожартує тепло,
Потисне руку — мов обійме всіх.
Зупинить метушні безглузді темпи
Довкола фестивалівних світлих віх.*

*І лиш його чотирирічні віхи
Грунтовно підраховують усе.
Екзаменують: йде на іспит Віктор
І зроблене для земляків несе.
Земля древлянська зважує набутки
Й благословляє мужа: що ж, твори!
Дай, Боже, тобі, друже, бутти й бутти,
Писати для дорослих, дитвори.*

*Топтати ряст — бо він ось вже, ось пнеться!
Тост піднімати — за древлян, народ.
І берегти іскру Господню в серці,
Що країца всіх пошан і нагород.*

*P.S. Коти ласкаві казочки шепочуть.
І вдячний песик капці стереже.
І зазирає час у мудрі очі,
А ти уже ведеш новий сюжет.*

Ірина Кримська.

«Дивовижний і надзвичайно приємний день сьогодні. 150 років тому народилася моя велична Землячка Леся Українка. І в цей день мені присвоїли звання «Почесний громадянин Коростеня», — так написав 25 лютого на своїй сторінці у Фейсбук відомий письменник, журналіст і громадський діяч Віктор Васильчук із Коростеня. — Від усього серця дякую громаді рідного міста, депутатському корпусу міськради, читачам, шанувальникам і критикам, а ще — голові Коростенської територіальної громади В. Москаленку, Житомирській обласній організації НСЖУ (В. Бойко), ЖОО НСПУ (С. Гресь). Особлива вдяч-

Зворушена увагою і прихильністю шанувальників поезії і моєї творчості.

26 лютого у читальному залі бібліотеки імені Василя Скуратівського відбулася презентація моєї першої збірки «На перехресті долі та Ірші» у теплом колі земляків, друзів і рідних, у товаристві, яке відчуває мій поетичний пульс, наче власний, на

творчому і життєвому перехрестях.

Книжка відбулася завдяки обласній програмі видання творів місцевих авторів, соціально значущої літератури.

Дякую усім, хто заохочував мене взяти участь у конкурсі, оголошеному у 2020 році, і відіслати добірку поезій до Житомирської облдержадміністрації.

ЗА КРОКОМ — КРОК

Дякую дітям і чоловікові, усій родині за підтримку, сприяння. Щиро вдячна друзям, творчим колегам, усім, хто вірив у мене.

Ніколи не пізно! І друга, теж часто вживана, фраза: все відбувається вчасно, тоді і за таких обставин, як і має бути.

Перший крок — це той крок, після якого важливіші наступні. Отже розпочаю завіт на довгу дистанцію, де маю пропорційно розподілити сили, триматися обраного маршруту, щоб утілити всі творчі задуми. Щоб рухатися від проекту до проекту, видати

всі написані вже книжки, дописати розпочате, взятися за те, що тільки задумане, дякуючи подумки людям і Богові за віру, довіру, натхнення, тепло і любов.

З повагою
Ірина Кримська.

ЮВІЛЕЙ ОДНІЄЇ СВІТЛИНИ

У Львові показали унікальну світліну Лесі Українки із «зашифрованою» присвятою.

За свідченням рідних письменниці, на цій світліні у Лесі найбільш властивий їй вираз обличчя.

Виставку однієї світліни провели до 150-річчя з дня народження письменниці.

Фото вперше експонують публічно. Це єдиний відомий на сьогодні оригінал фото-портрета 30-річної Лесі Українки, зробленого 1901 року у «Фотографічно-артистичному ательє» Яна Кржановського в Чернівцях (тепер вулиця Ольги Кобилянської).

«Унікальність фото полягає передусім у її автентичності — це справжня, оригінальна світліна розміром 10,8x6,4 см, а не пізніша копія чи передрук, а також в авторській присвяті на звороті — Леся Українка подарувала фото своїй подрузі, письменниці Ользі Кобилянській», — розповів директор Львівського музею Івана Франка Богдан Тихолоз.

На звороті світліни Леся Українка залишила «зашифроване» звернення до Кобилянської: «Комусь від когось на спомин «літа на Буковині» 1901 р.» (точне означення дати й місця — Чернівці, 30 VII 1901).

Також на світліні — авторський афоризм Лесі Українки: «Цвіт папороті можна дістати, тільки переживши найстрашнішу ніч».

Як пояснює директор музею, йдеться про особисту втрату Лесі Українки. Перед поїздом у Чернівці передчасно помер її близький приятель Сергій Мержинський, за яким Леся Українка доглядала до самого відходу. А також про інтимну біографію її подруги, Ольги Кобилянської, а саме розрив з Осипом Маковеем, з яким буковинська письменниця прагнула пов'язати своє життя.

За свідченням рідних Лесі Українки, її чоловіка Климента Квітки та сестри Ізидори Косач, на цій світліні у Лесі найбільш властивий їй вираз обличчя. Сама письменниця іронізувала, що вигляд на цьому фото у неї занадто смиренний: «бараник Божий».

Світліну закупили для фондів Музею Франка у 2001 році, проте тільки тепер фото отримало фахову наукову атрибуцію завдяки експертизі дослідниці біографії письменниці Тамари Скрипки.

За її припущенням, світліна походить із колекції Ольги Косач-Кривинюк, сестри і біографа поетеси, та, ймовірно, певний час зберігалася у фондах Наукового товариства імені Шевченка у Львові разом з іншими матеріалами особистого архіву Лесі Українки, а згодом, можливо, була в науковому опрацюванні відомої дослідниці життя і творчості Лесі Українки Марії Деркач.

Локальна історія.

Якби ви були Лесею Українкою, то жили б, наче в підручнику з української літератури та історії одночасно. Доля її рідних і друзів — це доля України, сповнена невимовної краси, сили і часто несправедливості. Розглядаючи життя Лариси Косач із висоти часу, що минув, дуже важко не замислитися над тим, що було б, якби вона прожила довше? Письменниця померла за рік до початку Першої світової і не застала подій, учасницею яких неодмінно би була, якби дожила. Сміємо припустити, що її репресували б, як сестру Ізидору чи подругу Людмилу. Враження, наче Бог не дозволив Лесі побачити більшовиків у Києві, колгоспи і Голодомор.

11 ДРУЗІВ ЛЕСІ УКРАЇНКИ: ШЛЯХЕТНІ ЛЮДИ КРАСИВОЇ ДОБИ

У цій статті ми спробували розповісти про тих, хто вплинув на становлення Лесі Українки як особистості та мисткині, ким були ці часто теж невідомі люди, як урешті, склалося їхнє життя. Звісно, їх було більше, ніж 11, а ієрархія тут — умовна та суб'єктивна.

Батько

Теплі стосунки Лесі з татом Петром Косачем почалися — шойно вона народилася. Після народження майбутньої поетки її мати поїхала «лікувати нерви» на води (тепер ми знаємо, що це післяпологова депресія). Немовляті не могли знайти годувальницю і почали годувати штучно. Як згадує сестра Ольга Косач-Кривинюк, «за тих часів це була справа ще дуже незвична та непорядкована. Леся почала сильно слабувати [...] Врешті, батько взяв відпустку спеціально для того, щоб доглянути Лесю, бо боявся, що інакше вона загине. Взявся пильно виконувати всі лікарські приписи і врешті досягнув того, що Леся не лише залишилася при житті, а й зовсім одужала та поправилася».

Найтепліші Лесині спогади про дитинство — це час, проведений із батьком у Колодяжному. За спогадами Ольги, для Лесі батько «ніколи не жалував нічого, — ні сили, ні коштів, — аби їй догодити, аби їй нічого не бракувало. Завжди дуже журився тим, що, не дивлячись на все бажання й намагання, не може дати їй здоров'я».

Безперечно, сам Косач і його коло спілкування стали визначальними у формуванні світогляду Лесі Українки. Він був одним із засновників «Старої Громади», витрачав багато часу і грошей на громадські справи. Це була людина такого масштабу, що Франко плакав у нього над труною.

Донька й батько були дуже близькими і мали багато спільного. «Вони на диво високо цінували людську гідність у всякої людини, хоч би у найменшої дитини, і завжди поводитися так, щоб не образити, не принижувати тієї гідності», — писала Косач-Кривинюк.

Мати

Із матір'ю Оленою Пчілкою (Драгомановою) у Лесі були складні стосунки. Псевдонім «Українка» Лесі придумала саме вона. Брат Пчілки Михайло Драгоманов теж мав псевдо «Українець». За спогадами сестри Ольги, їхня мати була дуже ревнивою та повністю контролювала дітей. Леся описувала це так: «Ох, та всіх нас ненатурально пригнітили «с дитства!»»

Олена Пчілка була непростою людиною. Нею захоплювались Донцов і Єфремов, у 1876 році славу їй принесла книга «Український народний орнамент», а пізніше Пчілка стала першою в Україні жінкою-академіком. Дивовижна працездатність і фанатична відданість справі поєднувалися в цій жінці з холодною раціональністю,

що часом межувала з жорстокістю. В одному з листів до подружжя Франків вона пише: «...по-моєму, невелику прислугу роблять надто недолугим дітям, коли, так сказавши, — силою затримують їх при житті; принаймні я, дивлячись на Лесю, не раз і не два виноватила себе, що виратувала її, коли вона дуже слабувала на першому році життя. Чи ж смерть не була б кращою долею, ніж теперішнє її життя, котре і у неї, і у всіх найприхильніших до неї людей будить тільки тяжкий жаль...».

Сестра Ольга

Мабуть, найбільше пестливих слів і епітетів у листах Лесі Українки до сестри Ольги: «моя Лілея лілейная», «лілея золоторожевая», «мій Лільчик золотий і рожевий, і іскристий», «mia rosa odorata» («моя трояндо запашна»). В одному Леся пише їй: «Я думаю, що ми ніколи не розійдемося різно, завжди будемо рідні не тільки по крові, але й по духу, а чи кожна людина має таких рідних?». Справді, сестри не розійшлися ніколи. Ольга завжди була поруч, підтримувала Лесю під час конфліктів із батьками, зокрема, коли та відмовлялася вінчатися.

У 1929 році більшовики схопили чоловіка Ольги Михайла Кривинюка, а в 1937-му — сестру Ізидору. Розумним рішенням було тікати. Під час війни Ольга вирушає на Захід і рятує родинний архів, невидані твори сестри та її листи, використані і в цій статті. Ще в 1930-х Ольга розпочала писати велику працю про свою видатну сестру, яка згодом побачила світ під назвою: «Леся Українка. Хронологія життя і творчості». Встигнувши врятувати і залишити для нас цю пам'ять, Ольга Косач-Кривинюк невдовзі померла в таборі для переміщених осіб міста Авґсбург (Німеччина). На могилі, яка, на жаль, не збереглася, був напис: «Зоре моя! В тебе світло повік буде ясне!».

Дядько Михайло

Роль Михайла Драгоманова в українській історії важко переоцінити. Його діяльність так лякала царський уряд, що Драгоманова вислали з України разом із Павлом Чубинським після підписання Емського указу.

Так само великим був його вплив на доньку сестри, Олену Пчілку (Драгомановою). Їхнє листування, а також відвідини Лесею дядька в Софії перед самою його смертю значною мірою сформували світогляд письменниці і громадської діячки. Зокрема, вона поділяла його критичні погляди на літературні плачі за минулим. Драгоманов надсилав сестриниці іноземну літературу і радив перекладати. Він відкрив для неї Європу.

В одному з листів із Колодяжного 17-літня Леся дякує дядькові за поради і розповідає: «Ми (молоді ж) задумали видати цілу серію перекладів найкращих творів європейських і російських авторів

[...] Найгірш діло стоїть у нас з англійськими авторами, бо сю мову дуже мало хто знає...». А далі про захоплення брата Михайла математикою, теж не без філології: «...дістав собі диференціали Serret по-французьки і втішається ними, каже, що воно краще і понятніше виходить, аніж по-російськи».

Навіть через рік після смерті дядька Українка не могла заповнити порожнечу і писала сестрі: «Часом мої мислі заводять мене у такий лабіринт, з якого міг би мене вивести тільки один чоловік, але його вже нема, і сеє нема я чую тепер більш, ніж коли».

Подруга Людя

Аби зрозуміти, наскільки добрим було товариство Лесі Українки, варто лише згадати її найкращу подругу — Людмилу Старицьку-Черняхівську. Вона була донькою Михайла Старицького і племінницею Миколи Лисенка. Свої перші твори в альманасі «Перший вінок» Леся і Людя, як називали Людмилу рідні та друзі, надрукували разом, разом же творили «Плеяду». Пізніше Леся була в неї дружкою на весіллі.

Ці дівчата дружили змалку — і змалку були загартовані цькуванням через своє українство. Старицька-Черняхівська згадувала: «Наше покоління — виключне: ми були першими українськими дітьми, не тими, що виростають в селі, в рідній сфері, стихійними українцями, — ми були дітьми городянськими, яких батьки виховували вперше серед ворожих обставин свідомими українцями. Нас було небагато таких українських родин... решта були змосковлені діти-панята. Ми балакали по-українськи, батьки балакали до нас по-українськи, нас вбирали часто в українські вбрання. Цим ми звертали на себе увагу, а разом з нею і глум, посміх, кепкування, презирство. Багато довелось прийняти нашим маленьким серцям гірких образ. Як дикі звірки, що з дитинства звикають до самооборони, ми повинні були змалку давати одсіч». І вони давали відсіч.

Після смерті Лариси Косач Старицька-Черняхівська продовжила громадську-політичну діяльність, була членкинею Української центральної ради, працювала в урядах Української Держави за Скоропадського та УНР за Директорії. У 1919-му — підготувала законопроект сприяння розвитку українського кіно.

У 1941 році Людмилу схопили чекісти і відправили в Казахстан. У «телячому» вагоні сестри Старицькі зустріли давнього плеядівського друга Людю і Лесю — Агатагела Кримського. Він помер, ймовірно, у січні 1942-го в Кустанайській тюрмі, а Людмила Старицька-Черняхівська — ще дорогою до в'язниці... Вірш Лесі Українки «Товаришці на спомин», присвячений Людмилі Старицькій-Черняхівській, став трагічно пророчим:

Народ наш, мов дитя сліпее зроду,
Ніколи світа-сонця не видав,
За ворогів іде в огонь і в воду,
Катам своїх поведарів отдав...

Іван Франко

Саме за Франкового сприяння у львівській газеті «Зоря» вперше опублікували вірші Лесі Українки — «Конвалія» та «Сафо». Познайомилася вона з ним особисто взимку 1891 року, коли їхала з матір'ю на операцію до Відня через Львів. Матір і доньку одразу допитала австро-угорська поліція (про діяльність Пчілки і те, що це сестра Драгоманова, там, звичайно, знали). Згодом Франко з родиною навідався до Косачів. Приймати письменника в Російській імперії було справжнім викликом. У Києві жандармерія провела допити у справі фінансування «Зорі» «Старою громадою» на суму 300 карбованців. Дружину Франка Ольгу не відвідала в Колодязному навіть сестра, як згадувала сама Ольга в листі до Олени Пчілки, «через переполох, котрий зробився коло них з приездом фамілії нашої в Росію».

Пізніше Пчілка була змушена відмовити Ользі Франко, коли та захотіла приїхати на Волинь. Влада дала зрозуміти Косачам, що візит «ворогів» накличе на них біду. Але спілкування Франка й Українки, яких, як і власне Україну, розділяв кордон двох імперій, не припинилося. Йому не ставала на заваді навіть серйозна різниця у віці (а надто на той час!) — 15 років. Іноді вони сварилися на ідеологічному ґрунті, проте двом геніям завжди вистачало мудрості не переходити межі.

Климент Квітка згадував, що «у відношенні її до Франка було багато звичаєвої пошани молодшого до старшого, і через те, коли вона й знаходила щось в його творах не до ладу, то висловлювала ся якось обережно і неначе з ніяковістю і соромливістю». Сама ж Лариса Косач так писала Франкові: «Для мене в Вас є завжди щось таке, що стоїть вище всяких крукових, котерійних та інших справ «от мира сего». Товаришування наше, здається мені власне «не от мира сего», не каламутньо ж його всякими survival's, бо вони нижчі від нього».

Ольга Кобилянська

Дружба Лесі Українки з Ольгою Кобилянською оброста згодами про інтимну близькість через особливості їхнього листування. На перший погляд, там, справді, чимало еротизму, і є спокуса тлумачити деякі слова чи фрази, як зізнання в коханні та виявив фізичного бажання. Ось, наприклад, Леся пише Ользі: «Хтось і тепер і завжди однаково когось любить і хоче комусь «небо прихилити» [...] А якби був тепер при комусь, то не потребував би сидіти та мазати пером по папері, а ліг би собі коло когось, наводив би на когось паси, може б, мало що говорив, а проте більше б сказав, ніж в сьому недотепному листі». І наче ось же воно: тут тобі чітко про лежання, а тут — незрозумілі паси (рухи руками), і уява вже малює якісь пестощі. Але так ці листи читаються, коли ти наперед ангажований чутками про лесбійство письменниць: своєрідна парейдольна ілюзія, коли ввижається те, що хочемо бачити (ми писали про це явище тут).

Кажуть, що в той час дівчата в освічених колах могли мали таку манеру спілкування. І ті «паси» могли бути тогочасними смайликами. Бо ось ти читаєш еротичні фрагменти в листі, який починається словами «До когось дуже люблю», закінчується «пасами», але одразу ж у P.S., відволікшись від гри, Леся Українка повертається до шанобливих форм: «Кланяйтесь йому від мене і порадьте...».

Також про те, якими, насправді, були стосунки між Українкою та Кобилянською, зрозуміло із листів Лесі подрузі, де вона ділиться переживаннями щодо майбутнього чоловіка Климента Квітку. Про це йтиметься нижче. Любов між письменницями була, проте це були близькі

стосунки талановитих посестер, що не становило ні для кого секрету і за життя поетки. Після смерті Лариси Косач її мати відповідає на співчуття Кобилянської: «Ваші палкі, гарячі слова співчуття та гіркого жалю за нещасливою Лесею діймають мене до глибини душі. Так, я знаю, що Ви не тільки поважали її як талановиту письменницю, а й любили її особисто. Вона теж любила Вас дуже, між Вами була справді якась духовна спорідненість...».

Климент Квітка

Він був значно молодший від неї, що привертало увагу в той час. Пара не хотіла вінчатися, що теж привертало увагу. Церковний шлюб вони взяли лише через тиск у 1907 році у церкві села Деміївка (тоді ще під Києвом). Нині це Церква Вознесіння Господнього УПЦ московського партіархату на Голосіївському проспекті, недалеко від бібліотеки імені Вернадського.

Вони зійшлися на спільних захопленнях (за життя Квітка зібрав близько 6 тисяч народних пісень), коли письменниця переживала, як вона казала, «апогей смутку» після смерті Сергія Мержинського. Професійна співпраця переросла в дружбу, а та — в тиху любов, побудовану радше не так на пристрасті, як на повазі. Леся ніжно називала його «Кльоня» або «Квіточка». Ось вона пише Ользі Кобилянській: «Мій хтосічок знає, — що хтось завжди тримався добре з «Квіточкою», але тепер тримається ще ліпше, і тепер уже «Квіточка» зовсім не може без когось жити та і хтось близько до того...».

Олена Пчілка не любила Климента, називала його жебраком і вважала, що зять зійшовся з Лесею через гроші. Та вона помилялася. Подружжя відмовилося від батьківських грошей, Климент сам заробляв на життя і лікування дружині, і вона писала сім'ї: «Я все-таки при сьому вьому не почувалася нещасною, і якби Кльоня не мав тенденції вдаватися до лихварів, то я б ще не такі злидні, жартуючи, прийняла, бо вони якось ні на настрою, ні на наших відносинах не відбиваються...».

Шлюб, як можемо судити, надихав письменницю, це її найпродуктивніші роки: виходять «Лісова пісня» (1911), «Камінний господар» (1912), «Бояриня» (1913).

Климент Квітка важко пережив смерть коханої. Газета «Рада» писала тоді, що він єдиний довго лишився на могилі Лесі після похорону. Є легенда, що через багато років 65-річний Квітка прийшов на Байковий цвинтар просити дозволу одружитися знову — на 25-річній піаністці Галині Кашеєвій. За фатальним збігом, Галина, як і Леся, теж померла в 42 роки...

Сергій Мержинський

Як і Климент Квітка, Сергій Мержинський не подобався Олені Пчілці. Леся називала його «друг моїх ідей», а їхні стосунки — дружбою, хоча, звісно, з її боку це була така любов. Чого лише варте оце: «Твої листи завжди пахнуть зов'язими трояндами, ти, мій бідний, зів'язий квіте!».

Перед смертю Мержинського Леся страждала не лише через наближення невідворотного, а й через те, що її почуття не були взаємними. Сергій не приховував, що кохав іншу. Поетка пише матері: «Не буду, звісно, запевняти тебе, ніби мені тепер легко жити, бо се ж би вже могло бути тільки брехнею, але тільки нагадаю тобі, що я дуже витримлива, отже ти можеш бути певна, що мені особисто ніяка небезпечність не загрожує. Мені часом аж досадно, що я така вже аж занадто витримлива — се такі певне якась нечуживість, чи що!». Хоч стосунки з дочкою були непростими, Олена Пчілка, певно, поривалася приїхати і підтримати Лесю, проте та просить: «Благаю тебе, не приїди, ти тільки даремно надірвеш себе, а мені не допоможеш, бо мені ніхто в світі тепер не може допомогти...».

У ніч проти 19 січня 1901 року біля Мержинського, який при смерті, Леся Українка пише «Одержиму». Пізніше в листі до Фран-

ка вона зізнається: «...я її в таку ніч писала, після якої, певне, буду довго жити, коли вже тоді жива осталась. І навіть писала, не перетравивши туги, а в самому її апогею. Якби мене хто спитав, як я з того всього жива вийшла, то я б теж могла відповісти: J'en ai fait un drame (я з цього створила драму)...». Тобто Леся пропустила цю трагедію через себе як письменницю. Хай як цинічно це звучить — використала в роботі. Про це ж, до слова, і «Цвіт яблуні» Коцюбинського.

Дядько Микола Лисенко

Ти не можеш не полюбити музику, коли щотижня буваєш удома в Миколи Лисенка, — а саме в його квартирі збиралася «Плеяда». Тут він знайомив молодь із новинками світової музики. Коли влітку 1893-го Лисенко показав Лесі Українці три солоспівні на вірші Гейрха Гайне, вона писала матері: «Я прийшла од них у нестям, бо вони справді дуже гарні». Із 13 солоспівів і 2 дуетів на вірші Гайне, написаних Лисенком у 1890-х роках, — 6 це переспіви Лесі Українки.

Є цікава історія про те, як Лисенко попросив Лесю написати вірш до його кантати на смерть Тараса Шевченка. Вона страх не любила писати з примусу, на прохання чи з нагоди, але ж самому Лисенку відмовити не могла. І ось коли композитор озвучив ще й додаткову умову, щоби вірш починався словами «Вмер батько наш та й покинув нас», прямолінійна Леся не витримала, відповівши: «Коли то вже було!».

Перша дружина Лисенка, ірландка Ольга О'Коннор, вчила Лесю грати на фортепіано. Вона мала спадкову нервову хворобу і, кажуть, стала прототипом «Блакитної троянди». Пізніше спілкування Лариси Косач і з другою дружиною композитора теж могло справити вплив на становлення письменниці, зокрема, її феміністичного світогляду. Ось що розповідала дочка Лисенка Галина: «Деся наприкінці 90-х років, коли Косачі, здається, уже перебралися на вулицю Саксаганського, у нас сиділа Леся і розмовляла з мамою... Леся уважно слухала, а моя мама якось збуджено усе говорила і говорила, і в її голосі відчувалася скарга на свою долю, на долю жінки, що зреклася власного імені і незалежності, зігнорувала свій талант і стала придатком свого чоловіка, загубленою тінню... Далі вже відверто говорила про себе, про те, що її ображає, що їй болісно, коли чує або згадує, як про неї запитують: «Хто вона — ота пані? — Та се жінка Лисенка...».

Виходила Леся від нас зосереджена, замислена».

Михайло Старицький

Культурний горизонт для Лесі Українки задавав також Михайло Старицький. Родини Косачів, Старицьких і Лисенків близько і багато спілкувалися. Леся називала цю велику компанію «Наші сполучені штати». Вона ставилася до Старицького як до вчителя, визнаючи його внесок в українську літературу: «...моя власна робота була б мені тричі тяжча тепер, якби прийшлося працювати на непочатому перелозі, на неораній ниві».

«Старицький, Лисенко — сі ймення для інших належать тільки для літератури і хисту, а для мене вони вічно викликають живі образи, як імення близьких і рідних людей, що, властиво, ніколи не вмирають, поки живе наша свідомість. Не знаю, чи буде хто з молодшого покоління згадувати коли про мене з таким почуттям, як я тепер згадую Миколу Віталійовича і Михайла Петровича (я все їх бачу тепер поруч!). Але я б хотіла на те заслужити», — писала Леся Українка, вона ж — Лариса Петрівна Косач-Квітка.

Автор
Andriy KLYMCHUK.

Консультував
Євген СТАСІНЕВИЧ.
uchoose.info.

З ДУМКАМИ ПРО ВИСОКУ ДОЛЮ

Віктор ВАСИЛЬЧУК

Завжди рвуся тілом і душею до Звягеля... І досі не знаю, чому. Можливо тому, що коли вперше побував у музеї невмирущої і Великої українки Лесі ще школярем, чогось мені так затишно і по-домашньому спокійно стало тоді. Такі ж почуття охоплюють мене й дотепер.

Але про Лесю Українку сьогодні воліють чомусь мало говорити. Мабуть, ніяк не можуть пробачити їй непереможний бунтарський дух і надзвичайно справжнє патріотичне вболівання за рідну мову й чисті переживання за Україну, своїх співвітчизників.

Воно й справді так.

Якось подумав: є в нашому древньому місті багато пам'яток: і княгині Ользи, Малу, Малуші, Добрині, і Деруну, є і пам'ятник Великому Кобзарю. А ось славній нашій землячці Лесі Українці немає.

Завжди був переконаний, Леся Українка була і в моєму рідному Коростені, бо відомо, що наприкінці 80-х років XIX сторіччя вона жила в Києві, а залізницю в нас збудували в 1902 році. Скільки тут їхати... Тож, впевнений, вона іноді блукала берегами річки Уші, бачила деревлянську кам'яну фортецю, купальню жорстокої і облудної княгині Ольги, ходила нашими чудовими лісами. Можливо, і до Кутаїсі (там вона написала свою знамениту «Лісову пісню») добиралася вже нашою залізницею...

А ще Леся Українка, мабуть, як ніхто, вплинула і на мою творчість. Не раз, буваючи в музеї Великої землячки, переконувався в цьому.

І хоча цей твір («Лісова пісня») був давно омріяний і написаний далеко від Батьківщини, він став ніби підсумком всього життя і всієї творчості письменниці. Леся писала тоді: «Україно! Красо моя, туго моя нерозрадна, де ти? А хочеш — пісню складу в твою честь, ясну, голосну та барвисту. І назву... Лісовою... пісню милих наших польських гаїв. Я так скачу за ними...».

Так, Леся Українка — надзвичайно талановита особистість, яка мала надивовижну бунтівний дух, бо ще змалку, тікаючи з дому, вигадувала неповторні типи казкових героїв. Вони потім оселялися і в досить серйозних творах поетеси. Але на відміну від, скажімо, водевільно-звеселяючих у Котляревського, чи фольклорно-дивовижних у Гоголя і фантомно-згорьованих у Шевченка, її персонажі створювали образ ідеального краю, такого собі омріяного земного раю, справжньої України-мрії. Феномен таланту Лесі Українки полягає ще й у тому, що вона одночасно досить плідно працювала в різних літературних жанрах.

І головне — про це мало хто згадує — вона справді фізично дуже страждала. Це була її особиста 30-річна війна з важкими недугами. Уявіть собі, ту ж поїздку до Кутаїсі, маючи важку форму кістку, туберкульоз кісток, постійну температуру 38 градусів. Як могло при цьому ще й писатися, скажіть?!

Мало того, ця мужня жінка постійно думала про рідний край, його людей, вимагала, щоб українці були українцями, любили рідну мову, надихала їх на те, щоб вони боролися за краще життя, не зраджуючи своїй святій меті.

Отож свій досвітній вогонь Леся пронесла гідно через усе життя. Його тепло й донині зігріває і зігриватиме довіку справжніх українців. І пам'ятник поетеси-землячки, жінці з нелегкою і високою долею — Лесі Українці — вірю, невдовзі з'явиться в моєму чудовому місті, за сотню кілометрів від її рідного Звягеля.

...А мені знову хочеться до старого будиночка на березі прадавнього Случа. Поспілкуватися з колегами, працівниками музею. Просто постояти в задумі на стезині, якою колись ходила Леся.

ВЧИСЯ МАТИ ПРАВО!

ЯК ПРАВИЛЬНО РОБИТИ ЗВЕРНЕННЯ?

Написати скаргу або звернення від громадянина — перше, що ви маєте зробити, якщо хочете отримати результат від влади. Часто чиновники дійсно не знають про проблему або живуть за принципом: «Немає скарг — немає проблем». Писати звернення можна з приводу будь-яких проблем, з якими ви щодня стикаєтесь: відсутність дорожнього знаку, неприбрані сміття біля багатоповерхового будинку, аварійні дерева у дворі або набридлива алкоточка.

Спробую розповісти про всі варіанти звернень.

Звернення може бути письмове та усне. Надсилати письмове можна Укрпоштою або електронною поштою.

- особисто (усно) є сенс скажитися, якщо ви маєте час та натхнення або якщо від вашої присутності чиновника починає тіпати і вам це подобається. В іншому разі — бережіть свій час;

- паперовий лист — для тих, хто не має інтернету. Або ж хоче для суду зафіксувати той факт, що звернення було доставлене (в такому разі використовується рекомендований лист);

- електронний лист — зручно та дешево. Електронна пошта, на яку потрібно слати звернення, як правило є в розділі «звернення громадян» або ж внизу на сайті тієї структури, до якої ви звертаєтесь;

- звернення через урядову гарячу лінію 1545 або на сайті uks.gov.ua. Таким чином можна надіслати скаргу виключно органам виконавчої влади, тобто, в СБУ й прокуратуру не вийде, а от в міську раду поскаржитися — цілком. З позитивних моментів — скарга на урядову гарячу лінію не загубиться, відповіді підвантажують до звернення.

Чому потрібно залишати звернення спершу від себе, а не одразу звертатися до депутата місцевої ради?

Залиште для депутатів складніші справи.

Наявність відписки або відсутності реагування може бути вашим додатковим козирем, якщо ви будете скажитися далі. Наприклад, ЖЕК відмовився встановити обмежувачі для заїзду на газон. Його відмова може стати підставою для депутатського звернення не лише, щоб встановили обмежувачі, а і для притягнення до відповідальності за відписку.

Якщо ви отримали відписку, то чиновники вже не зможуть зробити вигляд, що не знали про проблему, коли до них звернеться депутат.

Що потрібно писати у зверненні?

1. Кому адресується звернення — відповідний орган влади.

*Спам на всі органи влади для початку є неефективним.

2. Від кого звернення. ПІБ, адреса, електронна пошта. За бажанням можна лишити номер телефону.

3. Стисле викладення фактів та коротке посилання на законодавство. Не потрібно цитувати Шевченка у зверненні та не потрібно улещувати чиновників. Від цього нічого не зміниться.

4. Дата, підпис.

Якщо я шлю електронним листом звернення, то в пейнті маюю підпис та вставляю його в документ, щоб було менше мороки. Ще один варіант — друкувати звернення, підписувати та фотографувати його і фотографію відправляти виконавцем.

Як розуміти, кому слати звернення?

Міськрада → Облрада → Адміністрація Президента.

Якщо отримувач вашого звернення не вирішує проблему, але знає, хто вирішує, тоді він сам пересилає звернення цьому органу.

Я б радив слати звернення на урядову гарячу лінію uks.gov.ua або 1545 і не заморочуватися. Оператори самі визначають та направляють звернення, кому потрібно.

Вжити заходів і надати відповідь мають від 14 днів з моменту отримання звернення, якщо відповідь не потребує додаткових уточнень, і до 45 днів, але при цьому вас мають про це повідомити. Часто чиновники люблять «тримати» відповідь до останнього дня і давати смачну відписку рівно в останній день відпрацювання звернення.

Звернення не дало результат, що робити далі?

Якщо ви впевнені, що ваше звернення не спам, в якому немає сенсу (наприклад звернення до мера міста з вимогою повернути долар по 8, то тоді варто писати апеляцію. При чому апеляцію адресувати по міських питаннях — до місцевого депутата або депутата Верховної Ради.

Олександр РУДОМАНОВ,
журналіст.
LB.ua

ОВВА!

Напад на... суддівську мантию

Уперше за історію Коростенського суду, прямо під час судового засідання, обвинувачений напав на суддю і намагався зірвати з нього суддівську мантию!

Цікаво, це якийсь вид неповаги: до суду, до судді чи до людини?

І головна новина, як родзинка, — обвинуваченим у кримінальній справі, який намагався побити суддю та зірвати з нього мантию, є Вова стоматолог (Єфіменко) — герой дня, місяця та року!

Так-так, це той самий Вова Єфіменко до якого звертається Віталія Майданович з усіх джерел та банерів з проханням «Вова верни дитину»!

Дитину Вова повертати не хоче навіть за рішенням суду, і тепер проти нього відкрита кримінальна справа.

Незабаром Вова може опинитися за ґратами, особливо після порваної суддівської мантиї.

Треба зазначити, що суддівська мантия є символом урочистості та гідності правосуддя.

Отож побити суддю це не так страшно, як порвати суддівську мантию.

Вова схаменився і поверни матері дитину!

Може, й пронесе.

Віктор ХОДАКІВСЬКИЙ,
Смільчине.

Працюю з дітьми від 1 до 9 років

Проводжу психологічне консультування дітей для з'ясування причини та зняття таких психологічних станів дитини:

- тривога;
- страх;
- агресія;
- млявість;
- неврози;
- поведінкові розлади.

Індивідуальний підхід до кожної дитини та її батьків.

У своїй практиці використовую проєктивні методики для психологічного консультування, арттерапію, тілесну терапію.

Маю диплом магістра за спеціальністю: психолог, виданий Міжрегіональною Академією управління персоналом в м. Житомир.

Проводжу консультації в Центрі здоров'я та розвитку дитини за адресою:

м. Малин, вул. Неманихіна, б. 13.

Вартість: 1 година — 100 грн.

Запис на консультацію за телефоном: 096 882 70 55 (Катерина Анатоліївна).

Перельоти в межах країни повинні стати доступними для українців

До програми Президента «Велике будівництво» у 2021 році увійшов напрямок по розбудові регіональних авіахабів. За кілька років у невеликих українських містах додатково з'являться 16 аеропортів. Про це повідомив заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко у своїй колонці для сайту Obozrevatel.com.

«Перельоти в межах країни повинні стати доступними для українців, а дорога від дому до аеропорту — займати мінімум часу. Крім того, українці мають отримати можливість літати з невеликих регіональних аеропортів закордон», — наголосив він.

За його інформацією, цього року починається

робота, зокрема, в аеропортах Ужгорода, Полтави, Чернівців, Кривого Рогу, Житомира та Вінниці.

Тимошенко повідомив, що керівництво держави ставить перед собою конкретну ціль — до 2025

року ринок внутрішніх авіаперевезень має зрости до 4 мільйонів пасажирів і до 5 тисяч тонн вантажів на рік.

Крім того, Кирило Тимошенко підтвердив, що ведеться робота щодо створення державного

авіаперевізника. Він нагадав, що у квітні минулого року Президент Володимир Зеленський вперше озвучив наміри створити державну авіакомпанію, флот якої складатиметься з літаків в і р о б н и ц т в а держпідприємства «Антонов».

«Ми отримаємо зрозумілого великого національного авіаперевізника. Планується, що парк літаків буде сформований на умовах лізингу, а ПДВ на внутрішні авіаперевезення буде скасовано», — додав заступник керівника Офісу Президента.

Загальнодержавний загальнополітичний тижневик.
Засновник — Найдюнов Сергій Андрійович.
свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №6642 від 28.10.2002 р.
Видавець — ТОВ «Гарно»
свідоцтво про державну реєстрацію А00 №789532
Р/р №UAN12311744000026000055842642
ЄДРПОУ банку 14360570 код 311744
АТКБ «ПриватБанк»

Головний редактор — Ірина КРИМСЬКА.
Газета виходить українською мовою один раз на тиждень —
щовівторка.

Обсяг — 3 друк. арк. Тираж — 700.
Зверстано Кирилом В. Ковалевським
Надруковано у КП «Малинська районна друкарня»
Адреса: вул. Кримського, 7, зам. №

Адреса редакції: м. Малин, вул. Грушевського, 11,
(приміщення райспоживспілки,
вхід з вулиці Н. Сосніної. 2-й поверх).

E-mail: forpostinua@ukr.net Телефон: 063-842-42-36.

За зміст реклами та оголошень редакція відповідальності не несе.
Думки авторів публікацій не обов'язково відображають
точку зору редакції.